

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 137/16
Luksemburgā, 2016. gada 15. decembrī

Spriedums apvienotajās lietās no C-401/15 līdz C-403/15
Noémie Depesme u.c./Ministre de l'Enseignement supérieur et de la recherche

Pārrobežu sociālo priekšrocību jomā bērnu ģimenē, kurā apvienojušies vecāki un viņu bērni no iepriekšējām ģimenēm, var uzskatīt par patēva vai pamātes bērnu

Šajā jomā izcelšanās saikne netiek definēta juridiski, bet gan ekonomiski –tādējādi, ka tāda patēva vai pamātes bērns, kas ir migrējošs darba ņēmējs, var saņemt sociālas priekšrocības tāpēc, ka šis patēvs vai pamāte faktiski nodrošina viņa uzturu

No 2013. gada jūlija līdz 2014. gada jūlijam Luksemburgas tiesībās bija paredzēts, ka tādu pārrobežu darba ņēmēju bērni, kuri ir nodarbināti Luksemburgā vai veic uzņēmējdarbību šajā valstī, var prasīt finansiālu atbalstu augstākās izglītības iegūšanai (“stipendiju”) it īpaši ar nosacījumu, ka šī pieteikuma iesniegšanas brīdī pārrobežu darba ņēmējs ir nepārtraukti strādājis Luksemburgā piecus gadus¹.

Noémie Depesme, Adrien Kaufmann un Maxime Lefort katrs dzīvo ģimenē, kurā apvienojušies vecāki un viņu bērni no iepriekšējām ģimenēm un kurā katrā ir viņu bioloģiskā māte un viņu patēvs² (bioloģiskais tēvs vai nu dzīvo šķirti no mātes, vai ir miris). Katra no šīm trim personām lūdza par 2013./2014. akadēmisko gadu stipendiju studijām Luksemburgā, pamatojoties uz to, ka attiecīgās personas patēvs attiecīgi Luksemburgā bija strādājis nepārtraukti vairāk nekā piecus gadus (savukārt neviena no mātēm tajā laikā nestrādāja šajā valstī). Luksemburgas iestādes atteicās apmierināt šos pieteikumus ar pamatojumu, ka *N. Depesme, A. Kaufmann un M. Lefort* juridiski neesot pārrobežu darba ņēmēja “bērni”, bet tikai “pabērni”.

Tā kā šie trīs studenti apstrīdēja Luksemburgas iestāžu lēmumus, Luksemburgas *Cour administrative* [Apelācijas instances administratīvā tiesa], kas izskata lietu, Tiesai būtībā jautāja, vai sociālo priekšrocību jomā jēdziens “bērns” ietver arī pabērņus. Citiem vārdiem sakot, runa ir par to, vai izcelšanās saikne var tikt aplūkota nevis no juridiskā, bet ekonomiskā viedokļa.

Savā šīs dienas spriedumā Tiesa vispirms atgādina, ka atbilstoši Savienības regulai³ darba ņēmējam, kas ir kādas dalībvalsts pilsonis, jebkurā citā dalībvalstī, kurā viņš strādā, ir tādas pašas sociālās un nodokļu priekšrocības kā attiecīgās valsts darba ņēmējiem. Turklāt tā atgādina, ka Savienības direktīvā⁴ bērni tiek definēti kā tiešie leļupējie radnieki, kas ir jaunāki par 21 gadu vai

¹ Jautājums par to, vai šis nosacījums par minimālo darba stāžu un piecu gadu nepārtrauktību, kas ir uzdots pēc Tiesas 2013. gada 20. jūnija sprieduma lietā *Giersch* (C-20/12, skat. PP Nr. 74/13), ir diskriminējošs vai neattiecas uz Savienības tiesībām, bija lietas *Bragança Linares Verruga u.c.* (C-238/15) pamatā, kurā Tiesa ir taisījusi spriedumu vakar, 14. decembrī (skat. PP Nr. 133/16). Tiesa uzskata, ka šis nosacījums ir nepamatota diskriminācija, jo tas nešķiet vajadzīgs, lai atbilstu Luksemburgas leģitīmam mērķim (tas ir, veicināt augstākās izglītības diploma ieguvēju pieaugumu rezidentu vidū Luksemburgā). Jāatzīmē, ka pēc strīdīgo faktu norises Luksemburgas likums šajā ziņā ir grozīts, proti, atbilstoši 2014. gada 24. jūlija likumam ir pietiekami, ka pārrobežu darba ņēmējs ir strādājis Luksemburgā piecus gadus pēdējo septiņu gadu laikā, pirms iesniegts stipendijas pieteikums.

² Šeit ar patēvu ir jāsaprot vīrietis, kas nav bioloģiskais tēvs, ar kuru māte ir no jauna apprecējusies vai noslēgusi reģistrētas partnerattiecības, kas ir pielīdzināmas laulībai. Turklāt formulējums “pabērns” šeit ir jāsaprot kā bērns, kura bioloģiskā māte ir no jauna apprecējusies vai ir noslēgusi reģistrētas partnerattiecības, kas ir pielīdzināmas laulībai, ar citu vīrieti, kas nav bioloģiskais tēvs.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 5. aprīļa Regula (ES) Nr. 492/2011 par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Savienībā (OV 2011, L 141, 1. lpp.).

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīva 2004/38/EK par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EKK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV 2004, L 158, 77. lpp., un labojumi OV 2004, L 229, 35. lpp., un OV 2005, L 197, 34. lpp.).

arī atrodas viņa apgādībā, kā arī **laulātā vai partnera reģistrētās partnerattiecībās lejupējie radnieki**. Tiesa konstatē, ka no Savienības likumdošanas attīstības izriet, ka ģimenes locekļi, uz kuriem attiecas regulā paredzētā vienlīdzīgā attieksme, ir direktīvā definētie ģimenes locekļi. Nekas neļauj pieņemt, ka Savienības likumdevējs būtu vēlējies attiecībā uz ģimenes locekļiem ieviest stingru atšķirību, atbilstoši kurai Savienības pilsoņa ģimenes locekļi direktīvas izpratnē noteikti nebūtu tās pašas personas, kas ir šī pilsoņa ģimenes locekļi, ja viņš tiek aplūkots darba ņēmēja statusā regulas ietvaros.

Tiesa nolēma, ka **pārrobežu darba ņēmēja laulātā vai atzīta partnera bērni var tikt uzskatīti par pēdējā minētā bērniem, lai viņi varētu saņemt sociālu priekšrocību, piemēram, studiju stipendiju**, un it īpaši cita Savienības direktīva⁵, kas ir stājusies spēkā pēc strīdīgo faktu norises, apstiprina, ka jēdziens “ģimenes locekļi” ir piemērojams arī pārrobežu darba ņēmēju ģimenes locekļiem.

Attiecībā uz to, kādam ir jābūt ieguldījumam tā studenta uzturēšanā, ar kuru pārrobežu darba ņēmējam nav juridiskas saiknes, Tiesa atgādina, ka **apgādībā esoša ģimenes locekļa statuss izriet no faktiskas situācijas**⁶, šo judikatūru piemērojot arī laulātā ieguldījumam attiecībā uz viņa pabērniem. Tādējādi **ieguldījumu bērna uzturēšanā var pierādīt ar tādiem objektīviem apstākļiem** kā laulības, reģistrētas partnerattiecības vai arī kopīga dzīvesvieta, bet **nav jānosaka nedz pārrobežu darba ņēmēja līdzdalības iemesli, nedz arī skaitliski jānosaka tās konkrētais apmērs**⁷.

Atgādinājums: Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām tās lietas ietvaros, ko tās izskata, uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai par Savienības tiesību akta spēkā esamību. Tiesa neizlemj valsts lietu. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums ir arī saistotš citām valsts tiesām, kas izskata līdzīgu jautājumu.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns [sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Sprieduma pasludināšanas fotoattēli ir pieejami "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 16. aprīļa Direktīva 2014/54/ES par pasākumiem, ar ko veicina darba ņēmējiem piešķirto tiesību īstenošanu darba ņēmēju pārvietošanās brīvības jomā (OV 2014, L 128, 8. lpp.).

⁶ Tiesas 1985. gada 18. jūnija spriedums lietā *Lebon* ([C-316/85](#)).

⁷ Jāatzīmē, ka pēc 2014. gada 24. jūlija Luksemburga ir grozījusi apstrīdēto likumu, tieši paredzot, ka pārrobežu darba ņēmēja bērns var saņemt studiju stipendijas ar nosacījumu, ka darba ņēmējs turpina uzturēt studentu. Luksemburgas likumā tomēr vēl joprojām nav tieši definēts, kas ir jāsaprot ar “bērnū”.